

Evropské správní právo

(NV305K)

4. přednáška

JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.
Lukas.Potesil@law.muni.cz

Správní pravomoc EU, orgány a agentury, správní řád EU

- **Tzv. přímá a nepřímá unijní správa (víceúrovňová správa)**
- **Orgány, instituce a jiné subjekty EU**
- **Agentury EU**
- **Správní řád EU**

SP EU

- Přenos pravomocí členských států na EU (**co nenáleží EU, náleží členským státům** „zbytková kategorie“) – pravomoci jsou EU „svěřeny“ – **svěřené pravomoci** (čl. 5 SEU)
- V rámci **svěřených pravomocí**:
  1. **Výlučné pravomoci** EU (čl. 2/1 SFEU), taxativní výčet (čl. 3 SFEU)
  2. **Sdílené pravomoci** – mezi členským státem a EU (čl. 2 odst. 2 a čl. 4 SFEU), **SUBSIDIARITA** (čl. 5/2 SFEU), EU má mít místo tam, kde je to vhodnější, nežli to ponechat členským státům
  3. **Podpůrné/koordinační pravomoci** (čl. 2/5 a čl. 6 SFEU)
- Důsledkem je **spolupráce národní a unijní úrovně** v rozličných agendách (nejde-li o výlučnou pravomoc)

SP EU

- SP EU je u sdílení pravomoci převážně vykonáváno čl. státy (správními orgány), ale základ je v právu EU
- Tyto správní orgány **působí jako správní orgán EU**, předem jsou tzv. europeizovány, požadavek eurokonformního výkladu, ...
- **Nepřímá unijní správa** („přenesená působnost“)
  1. **Národní úroveň realizuje**, unijní úroveň koordinuje, řídí (sdílení)
  2. Vytváření **správních sítí**
  3. Procesní postup **podle (s)právních řádů členských států**
  4. **Soudní ochrana podle členských států**

EU

- ❑ **Přímá unijní správa** ve věcech tzv. výlučných kompetencí/pravomocí
  - ❑ orgány, instituce a jiné subjekty Evropské unie (čl. 298 SFEU „*při plnění svých úkolů se orgány, instituce a jiné subjekty Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu*“)
1. Uskutečňována **výlučně** subjekty, orgány a institucemi EU
  2. Přímou **podle práva EU** (hmotněprávní)
  3. **Absence správního řádu EU** – podle čeho procesně postupovat? – REZORTISMUS, roztržštěná úprava
  4. **Správní soudnictví EU** (SDEU) – soudní ochrana vůči aktům EU přímo na úrovni EU

Orgány, instituce a jiné subjekty

- Není založeno na dělbě moci, ale na **institucionální rovnováze** mezi klíčovými orgány
- Čl. 298 SFEU – **orgány, instituce a jiné subjekty**

Orgány

- Čl. 13 SEU, vzájemná spolupráce

Instituce

- Poradní charakter, dle primárního práva (HSV, Výbor regionů, COREPER), ze sekundárního práva

Jiné subjekty

Úřad pro publikace EU

OLAF – Evropský úřad boje proti podvodům

EUROSTAT – Evropský statistický úřad

EPSO – Úřad pro výběr personálu, ...

Agentury

- **Decentralizace** – delegace agend na **jiné unijní subjekty**
- Nestačí přímý výkon EK, vytváření speciálních vykonavatelů v jednotlivých správních agendách
- **Věcná specializace**
- **Právní subjektivita**
- Rozdílná **náplň**: Koordinace/pomoc/dozor/kontrola/přímé rozhodování/vyhledávání/výměna informací
- Právní **základ**: „*Meroni*“ (9/56) – není zakázáno delegovat pravomoce na jiné subjekty, ale musí to respektovat následující:
  - a) Nelze převést víc, než sám má,
  - b) musí to být zřetelné a dohledatelné a
  - c) zcela konkrétní

Agentury

- Zřizovány **nařízením** (ad hoc)
- Za činnost **odpovídá EK**, ale samá má vůči nim malé kompetence

Vývoj:

- **70. léta** – koordinace, vyhledávání a výměna informací
- **90. léta** – koordinace a rozhodování
- **Po roce 2000** – rozhodovací proces a soudní přezkum jejich aktů

Integrují členské státy a jejich správní orgány do vzájemné spolupráce (sítě)

Vnitřní struktura: výkonný orgán a ředitel/president/předseda

Agentury

- Pomáhají **EK ve specifických agendách**
- Podpora pro unijní, ale národní orgány, vydávání podkladů a stanovisek
- Nahodilost a neuspořádanost
- **Dělení:**
  - a) **Regulatorní**
  - b) **Koordinační/výkonné**
  - c) **Rozhodovací**

Agentury

současné době je více než **40 agentur** a lze je rozdělit do čtyř skupin:

1. decentralizované agentury
  2. výkonné agentury
  3. agentura v rámci EURATOMu
  4. Evropský inovační a technologický institut (EIT)
- http://europa.eu/about-eu/agencies/index_cs.htm

Správní řád EU

- **Jednotnost** u přímé a nepřímé unijní správy?
- Složitost a nepřehlednost právní regulace, transparentnost, přístupnost **přímé unijní správy** po stránce **funkcionální a organizační**?
- **předvídatelnost**
- Evropská unie disponuje také „jinými subjekty“, což je více jak 40 tzv. **nezávislých agentur** zřizovaných nařízením pro konkrétní oblast; klasifikace agentur (rozhodovací, řídicí, koordinační, výkonné, decentralizované, ...)
- **(ne)dostatečnost čl. 41 LZPEU?**

Správní řád EU

- Usnesení Evropského parlamentu z 15. 1. 2013, 2012/2024(INI), výzva Evropské komisi k přijetí nařízení **o správním právu procesním Evropské unie**
- **6 doporučení** (1.rozsah působnosti, 2. vztah k jiným předpisům, 3. obecné zásady, 4. pravidla pro správní řízení a vydání rozhodnutí, 5. opravné prostředky a 6. požadavky na nařízení samotné)

Správní řád EU

- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. června 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie ([2016/2610\(RSP\)](#))
- **Vlastní text návrhu nařízení**

Správní řád EU

- **Vědecká síť Re-NEUAL** (*Research Network on EU Administrative Law*) od 2009
- Představen **návrh správního řádu Evropské unie** (*Model Rules on EU Administrative Procedure*)
- Pasivní a zdrženlivá role EK – budoucnost „profesorského“ návrhu?

Správní řád EU

- Dopad „toliko“ na **přímou unijní správu** – orgány, instituce a jiné subjekty Evropské unie
- **Povaha procesních pravidel** *lex generalis a de minimis* kde není *lex specialis*
- **Zásady** ovlivňující výkon správní činnosti vycházející z principu dobré správy podle **čl. 41 LZPEU** (právo na dobrou správu) a **Kodexu řádné správní praxe**:
  - Zákonnosti, rovného zacházení, přiměřenosti, nestrannosti, jednotnosti a oprávněného očekávání, ochrany soukromí, spravedlnosti, transparentnosti a účinnosti a služby

Správní řád EU

- 6 částí
- 1) Obecná ustanovení** (rozsah působnosti, vztah k *lex specialis*, definice pojmů „správní činnost“ – právně závazné akty v č. II, rozhodnutí v č. III, smlouvy v č. IV, spolupráce v č. V a informace v č. VI)
- 2) Správní normotvorba**
- 3) Individuální rozhodování**
- 4) Veřejnoprávní smlouvy**
- 5) Vzájemná spolupráce**
- 6) informace**

Správní řád EU

- Správní řád EU je **důsledkem** vertikální vzestupné europeizace („nechat se ovlivnit“) - **ANO**
- Může správní řád EU **europeizovat** vertikálně sestupně („ovlivňovat“)? – **ANO** („*evropské správní právo procesní by mohlo podpořit spontánní sbližování správního práva jednotlivých členských států ... a tím by posílilo proces integrace*“)
- **Důsledky pro správní řád č. 500/2004 Sb.?**